

Podcast – Belfius Insights

Uitgeschreven versie van de Podcast (13-04-2022)

Hoe zit het met de Europese economie en onze afhankelijkheid van Russische olie?

We zoomen in op de merkwaardige exportperikelen van Russische olie en hoe we er onafhankelijker van kunnen worden. Maar eerst komt de Europese economie aan bod. We spreken met Véronique Goossens, Chief Economist bij Belfius.

Vorige keer gaf u aan dat de gevolgen van het Russisch-Oekraïens conflict vooral in Europa gevoeld zouden worden. Zien we daar al tekenen van?

In de harde data nog niet. De Europese economie is in de maand maart blijven groeien, vooral dankzij de dienstensectoren. Die floreren nu we opnieuw buiten komen na de covidbeperkingen. We gaan opnieuw naar concerten, doen aan recreatie en plannen reizen. Maar ook in de industriële sector blijft de productie stevig, hoewel de export in heel wat Europese landen wel wat is teruggevallen. Producenten blijven kampen met vertragingen van leveringen. We moeten ook rekening houden met een groeivertraging in China, waar belangrijke steden opnieuw strenge lockdowns ondergaan. Dat maakt het supply chain-probleem er weer niet makkelijker op.

Ook de gestegen grondstoffen prijzen vormen een uitdaging voor bedrijven. Maar de Europese bedrijven zijn gelukkig relatief goed in staat om de gestegen kosten geheel of gedeeltelijk door te rekenen aan de consument.

De vertrouwensindicatoren vertellen ons meer over de toekomst. Blijven ze op groen staan?

Het ondernemersvertrouwen heeft een flinke deuk gekregen, vooral in de industrie. Bedrijfsleiders verwachten dat de komende twaalf maanden er wat minder rooskleurig zullen uitzien, hoewel ze er nog altijd van uitgaan dat hun activiteit zal blijven groeien. Duurdere producten en energie zullen evenwel de koopkracht van de consument aantasten, waardoor ze met hetzelfde geld minder kunnen kopen. Dat zien we ook aan het consumentenvertrouwen, dat naar beneden is geploft.

Aan jobs nochtans geen gebrek in de eurozone. Ondanks het sentiment van de bedrijfsleiders blijven ze aanwerven. De meeste consumenten zien zich dus verzekerd van een job en dat zou hun uitgavenpatroon moeten ondersteunen. Onderschat ook niet hoe overheden in de Europese Unie en de Europese Centrale Bank de economie blijven ondersteunen, hoewel die steun wel wordt afgebouwd.

We horen almaar meer over de kansen op een recessie. Hoe schatten jullie dat voor de eurozone in?

Een recessie verwachten we dit jaar niet, maar tijdens het tweede kwartaal – de lente – kunnen we wel een bescheiden krimp zien. Of een recessie écht in de kaarten zit, hangt vooral af van de duur van het Russisch-Oekraïens conflict. Er zijn nog veel onzekerheden. Zo weten we bijvoorbeeld niet of er onderbrekingen komen in de gasleveringen vanuit Rusland.

Intussen liggen schepen met Russische olie doelloos rond te dobberen en geraken ze hun lading niet kwijt in de havens omdat potentiële kopers hebben afgehaakt.

We weten inderdaad dat de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk geen Russische olie meer willen hebben. Maar zij zijn niet de grote afnemers.

Toch zien we dat van de 5 miljoen vaten die Rusland dagelijks oplevert, er slechts 2 miljoen vaten worden verkocht. De rest krijgen de Russen dus voorlopig niet van de hand. Dat komt omdat de grote oliebedrijven geen Russische olie meer durven kopen. Ze vrezen reputatieschade te lijden. Zoals Shell enkele weken geleden. Die

oliegigant moest publieke excuses maken aan het begin van de oorlog toen bleek dat ze discreet Russische olie had aangekocht.

Bovendien heeft het Europees parlement vorige week met ruime meerderheid geëist om het recente invoerverbod van steenkool uit Rusland uit te breiden naar aardolie en gas. De Europese Commissie bekijkt nu hoe ze een olieboycot kan invoeren bij een nieuwe reeks sancties.

Daardoor blijft de spanning te snijden op de internationale oliemarkten. De wereld kampt nu al met een groot tekort aan olie. De lidstaten van het Internationaal Energieagentschap (IEA) gaan daarom nog eens 60 miljoen vaten vrijgeven uit hun strategische reserves. Die komen bovenop de 180 miljoen vaten die de V.S. vorige week aankondigden. Als de Europese lidstaten echter instemmen met een verbod op de invoer van olie uit Rusland, kan de olieprijs volgens experts naar 150 dollar per vat klimmen, de helft meer dan nu.

Een dergelijk scenario zou Europa op economisch vlak voelen. Rusland is goed voor een kwart van de Europese aardolie-import. Alhoewel Russische olie gemakkelijker te vervangen is dan gas, zal die transitie ook tijd vergen. Raffinaderijen in Polen, Hongarije en Duitsland die via pijpleidingen worden bevoorrad, zijn afgestemd op de ruwe 'Oeral'-olie uit Rusland. De switch naar andere soorten ruwe olie duurt lang en kost geld.

Waarom willen de OPEC-landen hun oliekransen niet verder opendraaien?

OPEC+ kondigde een verhoging van de productie aan met 400.000 vaten per dag, wat een schijntje is. Vanuit geopolitiek oogpunt willen zij duidelijk geen positie innemen in het conflict. OPEC+ omvat immers ook Rusland.

We kunnen uiteraard wél iets aan onze oliehang zelf doen. Het Internationaal Energieagentschap stelde een actieplan voor om onze energieafhankelijkheid te verminderen. 10 maatregelen zouden ervoor moeten zorgen dat we de wereldwijde olievraag met 2,7 miljoen vaten per dag kunnen verminderen.

Zo kunnen we door het verlagen van onze snelheid op de autowegen met 10 kilometer per uur onze dagelijkse nood terugdringen met 400.000 vaten. Een wereldwijde autoloze zondag is ook goed voor 400.000 vaten. Daarnaast heeft thuiswerken effect op onze olieconsumptie. We besparen wereldwijd 400.000 vaten per dag als we 3 dagen per week thuisblijven. De vraag is hoe realistisch zulke plannen zijn.

Ten slotte is er nog de pijnlijk hoge inflatie. Blijvende spanningen op de energiemarkten voorspellen niet veel goeds.

Inderdaad. Omdat olieverbruikers op zoek gaan naar alternatieven, zullen ook de prijzen voor gas en elektriciteit opnieuw de hoogte ingaan. Met een inflatie die voor langere tijd op een hoog niveau blijft, stijgt ook de kans dat de ECB vroeger en agressiever de rente zal optrekken. We gaan dus nog een woelige tijd tegemoet.